

Eitem: 11

Teitl: Adroddiad Cyllid – Mis 9 – 2024/25

Gweithredu	Adroddiad am wybodaeth
Amseru	Arferol
Argymhelliad	Argymhellir bod y Bwrdd yn nodi'r adroddiad Cyllid ar gyfer y cyfnod o 9 mis sy'n dod i ben ar 31 Rhagfyr 2024.
Risg	Risg ariannol ac enw da
Cyllid	AMH
Amcan Cynllun Corfforaethol /	I dyfu a gwella fel sefydliad.
Tegwch, Amrywiaeth a Chynhwysiant /	Dim yn berthasol
Cyfathrebu	Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn effeithio ar: Mewnol: ein Pobl ☒ Allanol: ein cwsmeriaid / partneriaid / rhanddeiliaid ☒ Allanol: enw da ☒ ein sefydliad
Cymeradwyaeth	Joanne Bolton (Cyfarwyddwraig Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol)
Trafodaethau/ Penderfyniadau Blaenorol	AMH
Awdur	Katie Holliday, Cyfarwyddwraig Cyllid
Dyddiad	15 Ionawr 2025
Cefndir	Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn derbyn adroddiadau ariannol cyfnodol ar wariant misol a chronnol o'i gymharu â'r Cynllun Ariannol Dros Dro.

Mae Cynllun Ariannol Dros Dro 2024/25 yn nodi'r adnoddau ariannol sydd eu hangen i alluogi Llais i gyflawni ei gynllun blynyddol. Mae'r cynllun ariannol ar gyfer sicrhau nad yw gwariant yn fwy na'r incwm gan Lywodraeth Cymru.

Fe wnaeth y Pwyllgor Archwilio a Risg adolygu a chraffu ar adroddiad ariannol ar 13 Rhagfyr.

Manylion

Adroddiad ariannol 2024/25 ym mis 9

Fel ar ddiwedd mis Rhagfyr, adroddir tanwariant cronus o £160,000, sef 2% o gyfanswm cyllideb Llais.

Mae'r tanwariant hwn yn bennaf oherwydd swyddi gwag staff ac amseriad gwariant heb gyflog. Mae unrhyw danwariant staff oherwydd swyddi gwag yn ystod y 9 mis, wedi'u hailddyrranu i gategori gwariant wrth gefn.

Mae'r tanwariant a grybwyllwyd uchod yn cynnwys cronfa wrth gefn o £100,000 (cyllideb nas dyrannwyd). O'r £100,000 hwn, bydd £40,000 yn cael ei ddyrranu i gefnogi'r defnydd o'r Polisi Newid Sefydliadol i gefnogi'r adleoli swyddfa arfaethedig a chostau adleoli staff cysylltiedig. Yn ogystal, rhaid i Llais gynnal 'byffer' o fewn y gyllideb wrth gefn i fynd i'r afael ag unrhyw ddigwyddiadau beirniadol neu annisgwyl sy'n codi mewn busnes.

Mae risg ariannol sylweddol sy'n gysylltiedig â dadfeiliad yn dod i'r amlwg oherwydd adleoliadau'r swyddfa.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau, yn unol â Chanllawiau Cyllidebu Canolog, y bydd gwariant dadfeiliedig yn cael ei ddyrranu i'r gyllideb adnoddau yn y flwyddyn y telir yr anfoneb. Fodd bynnag, mae'r arfer hwn yn gwrthdaro â safonau cyfrifeg, sy'n ei gwneud yn ofynnol darparu ar gyfer dadfeiliadau ar y fantolen a'u rhyddhau pan fydd y gwaith cysylltiedig yn cael ei gwblhau, gan wrthbwysu'r gwariant i bob pwrpas.

Felly, os bydd y gwariant dadfeiliedig yn digwydd yn ystod y flwyddyn ariannol hon, bydd yn effeithio ar gyllideb adnoddau eleni. Mae Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu â ni i ddarparu cymorth gyda'r costau dargyfeirio. Mae'n annhebygol iawn y bydd digon o gyllideb wrth gefn i dalu am y gwariant cysylltiedig.

Mae syrfewyr dadfeiliedig wrthi'n cael eu llogi a rhagwelir y bydd diweddariad ar gostau posibl ar gael erbyn canol mis Chwefror.

Fel canllaw, yn seiliedig ar amcangyfrifon y GIG o gostau dargyfeirio, mae £58,000 wedi'i ddarparu ar fantolen Llais, a fydd yn cael ei rhyddhau ddiwedd y flwyddyn, ond rydym yn rhagweld y gallent fod yn uwch.

Heriau cyllido yn ystod y flwyddyn a gydnabyddir gan Lywodraeth Cymru

Yn ystod cyfarfodydd partneriaeth Llywodraeth Cymru a Llais cydnabuwyd bod cyllid gwaelodlin Llais yn parhau i fod ar lefelau cyflog a phrisiau 2022/23 ac na chyflwynwyd unrhyw gyflwyniad cyllideb o fewn cyllideb Llywodraeth Cymru 2024/25 ar gyfer y gofynion cyllido ychwanegol ar gyfer Llais, i dalu am dâl a phwysau prisiau 2023/24 a 2024/25. Effaith gronnol y ddau godiad cyflog hyn yw 10.78% yn ychwanegol ar gostau cyflogaeth hyd at 31 Mawrth 2025, o'i gymharu â phryd y cafodd y gyllideb ei gosod i ddechrau gan Lywodraeth Cymru.

Creodd dyfarniad cyflog costau byw 2024/25 bwysau cyllidebol o £320,000. Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu £97,000 o gyllid ychwanegol i gefnogi effaith y costau hyn ac mae dyraniad 2025/26 wedi'i godi i ymgorffori'r costau hyn.

Yn ogystal, mae £88,500 wedi'i ddarparu i gefnogi symud swyddfeydd. Mae'r cyllid hwn yn dibynnu ar i Llais symud i swyddfeydd sector cyhoeddus Cymru a rhaid i'r costau sy'n gysylltiedig â'r symud ymwneud â 2024/25.

Rheoli arian parod

Mae Llywodraeth Cymru yn mynnu:

"Ni ddylid tynnu grant mewn cymorth arian parod i lawr cyn yr angen gan fod cadw symiau gormodol o arian parod yn ddefnydd aneffeithlon o arian cyhoeddus. Rhaid i unrhyw gymorth grant heb ei wario gael ei gadw bob mis ac ar ddiwedd y flwyddyn gael ei gadw o fewn 4% a 2% yn y drefn honno o gyfanswm y grant arian parod a ddyfarnwyd ar gyfer y flwyddyn honno.

Y balans banc ddiwedd Rhagfyr oedd £182,000. Dros chwarter olaf y flwyddyn, mae £1,695,000 yn dal i gael ei dynnu gan Lywodraeth Cymru.

Oherwydd gwerth credydwy'r 2023/24 a dalwyd gan ddefnyddio arian parod a ddarparwyd yn ystod y flwyddyn ariannol hon, gan gynnwys cynllun VERS 2023/24, ac oherwydd bod Llais yn defnyddio dyraniad 2024/25 yn llawn, mae'n debygol iawn y bydd gofyn i Llais ofyn am Grant Cymorth ychwanegol (arian parod) gan Lywodraeth Cymru. Mae rhagolygon ar gyfer diwedd y flwyddyn yn cael eu paratoi ar

hyn o bryd a byddant yn cael eu rhannu â Llywodraeth Cymru.

Cyllideb 2025/26

Mae Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau y bydd Llais yn cael codiad o 3% o'i gymharu â chyllid gwaelodlin 2024/25, sy'n cyfateb i £205,000 o gyllid ychwanegol. Byddai cyllideb sylfaenol newydd Llais wedyn yn £7,928,000. Rhagwelir y bydd y gyllideb hon yn cael ei chymeradwyo gan y Senedd fel rhan o gyllideb derfynol Llywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2025.

Cadarnhaodd Llywodraeth y DU, fel rhan o Gyllideb Hydref y DU, y byddai llywodraethau datganoledig yn cael cyllid ychwanegol i helpu i liniaru cost cynyddu cyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr, yn ychwanegol at y cyllid a ddyrannwyd yng Nghyllideb y DU. Nid yw lefel y gefnogaeth i Gyrrff Hyd Braich Cymru wedi'i gadarnhau eto, ond mae'n debygol o fod yr un fath.

Mae'r gyllideb a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru £312,000 yn llai na'r hyn y gofynnwyd amdano yng nghyflwyniad amcangyfrif Llais. Mae'r Tîm Gweithredol wedi craffu ar gyflwyniad y gyllideb o'i gymharu â chyhoeddiad cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr. Mae camau ar y gweill i fodelu opsiynau a senarios gan ystyried yr effaith bosibl ar gyflawni.

Y camau nesaf

Mae'r uchod yn nodi'r heriau ariannol parhaus ar gyfer 2024/25 a 2025/26. Y camau nesaf fydd parhau i drafod gyda Llywodraeth Cymru:

- i geisio cyllid adnoddau ychwanegol ar gyfer 2024/25 ar gyfer costau dadlennu.
- i geisio arian ychwanegol (Grant mewn Cymorth) oherwydd cronïadau blynyddoedd blaenorol. (Cynhwyswyd y gost yng ngwariant cyllideb adnoddau ar gyfer 2023/24, ond roedd trafodiad arian parod (gofyniad grant mewn cymorth) yn 2024/25.
- ynghylch y dyraniad cyllideb derfynol yn 2024/2025, gan dynnu sylw at yr heriau ariannol a'r effaith ar ein datblygiad a'n darpariaeth o'n Cynllun Strategol os yw'r dyraniad cyllideb derfynol ar gyfer 2025/2026 yn parhau fel y nodir uchod.

